



**ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**

**ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ**

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ...១៤...សណ

សវាចរណ៍

ស្តីពី

**ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១០**

**I. សេចក្តីផ្តើម**

១- មាត្រា ៣៩ នៃច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ បានបែងចែកកិច្ចដំណើរការនៃការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រចាំឆ្នាំ ជា ៣ ដំណាក់កាលគឺ (១) **ដំណាក់កាលទី១**: ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាពីខែមីនា ដល់ខែឧសភា (២) **ដំណាក់កាលទី ២**: ការរៀបចំកិច្ចព្រមព្រៀងថវិកា ពីខែមិថុនា ដល់ខែកញ្ញា និង**ដំណាក់កាលទី ៣**: ការអនុម័តថវិកាពីខែ តុលា ដល់ខែធ្នូ ។ ដើម្បីធានាការអនុវត្តច្បាប់នេះ និងដើម្បីបង្កើនការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងភាពស័ក្តិសិទ្ធិ រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវចេញសវាចរណ៍នេះគឺ **សវាចរណ៍នាំស្តីពីការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា** នៅដើមខែមេសា សម្រាប់ដំណាក់កាលទី ១ និង **សវាចរណ៍នាំស្តីពីការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រចាំឆ្នាំ** នៅដើមខែមិថុនា សម្រាប់ដំណាក់កាលទី ២ ។ ដូច្នេះ សវាចរណ៍នេះ គឺជាមគ្គុទ្ទេសក៍ សម្រាប់ណែនាំ និងធ្វើជាជំនួយដល់ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១០-២០១២ ដល់គ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញគ្រប់រាជធានី ខេត្តទាំងអស់ ។

២- ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ថវិកា ជាពិសេស ដើម្បីបង្កើនការវិភាជន៍ថវិកាដោយចំទិសដៅ និងបំរើដោយសកម្មភាពអាទិភាពជាក់ស្តែងរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ក្នុងគោលដៅសំរេចដោយបាន នូវគោលនយោបាយយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ននីមួយៗ ក៏ដូចជាគោលនយោបាយយុទ្ធសាស្ត្រជាអាទិភាពរបស់វិស័យនីមួយៗ សំរាប់រួមចំណែក សំរេចដោយបាននូវគោលនយោបាយរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស **យុទ្ធសាស្ត្រចក្ខុវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ហិរញ្ញវត្ថុ និង វិនិយោគ** និង **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ** តម្រូវដោយក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តនីមួយៗ រៀបចំ និង ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា** ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានេះ គឺជាមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់សម្រាប់ (១) ផ្សារភ្ជាប់គោលនយោបាយទៅនឹងថវិកា (២) បង្កើនសុក្រឹតភាពក្នុងការគណនាតម្រូវការថវិកា (៣)ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ពន្យល់ និងធ្វើអំណះអំណាងលើតម្រូវការថវិកា (៤) ធានានិរន្តរភាពនៃកម្មវិធី

និងយុទ្ធសាស្ត្រ អាទិភាព និងពិសេស (៥) គឺជាមូលដ្ឋានសម្រាប់វាយតម្លៃលើអាទិភាពក្នុងការកំណត់កញ្ចប់ និង វិភាជន៍ថវិកា ។

៣- ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានេះ បាន និងកំពុងក្លាយជាឧបករណ៍ និងយន្តការដ៏សំខាន់សម្រាប់ បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការវិភាជន៍ និងការគ្រប់គ្រងថវិកា ជាពិសេស សម្រាប់ធ្វើសមាហរណកម្មថវិកាចរន្ត និងថវិកាមូលធន ទាំងថវិកាជាតិ និងថវិកាផ្តល់ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឱ្យទៅជាថវិកាមួយឯកភាព និងគ្រប់ជ្រុង ជ្រោយ ។ ដើម្បីអោយការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានេះ អាចប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូន និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ជាពិសេស ដោយផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានេះ តម្រូវអោយផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងគោលនយោបាយយុទ្ធសាស្ត្រ អភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងបញ្ចូលទាំងចំណាយចរន្ត និងចំណាយមូលធន ព្រមទាំងថវិកាជាតិ និងថវិកាដែលផ្តល់ ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ផងនោះ ក្រសួង-ស្ថាប័ននីមួយៗ ត្រូវប្រើប្រាស់ក្រុមការងារថវិការបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ដែលមានសមាសភាពមកពីនាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ ឬ/និងគណនេយ្យ នាយកដ្ឋានផែនការ និងអង្គភាព គ្រប់គ្រងគំរោង ។ ក្រុមការងារនេះ ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ដោយផ្អែកលើគោលនយោបាយ អាទិភាពរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និងវិស័យ ដើម្បីដាក់ជូនរដ្ឋមន្ត្រី ឬប្រធានស្ថាប័នពិនិត្យសម្រេច និង ចុះ ហត្ថលេខា ។ គ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តទាំងអស់ ត្រូវបញ្ជូនផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ដែលបានរៀបចំមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកា) អោយបាន **ត្រឹមថ្ងៃទី ១៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩** ដើម្បីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ មានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ពិនិត្យ និង អាចអញ្ជើញ តំណាងក្រសួង-ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត មកពិគ្រោះ និងសាកសួរព័ត៌មានបន្ថែមក្នុងករណី ចាំបាច់ ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ដែលមិនបានផ្តល់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាតាម ពេលវេលាកំណត់ខាងលើ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ មានសិទ្ធិវិភាជន៍កញ្ចប់ថវិកាដោយផ្អែកលើ មូលដ្ឋាននៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា និងការអនុវត្តថវិកានៃឆ្នាំកន្លងទៅ ។

**II. ក្របខ័ណ្ឌវិញ្ញាបនបត្រសេដ្ឋកិច្ច និង គោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ**

**ក. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុ**

៤- សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាតំបន់តែបន្តវិវត្តដ្ឋានប្តូរចរន្តសម្បូរ ដើម្បីឈានទៅរកដំណាក់កាលនៃ ការអភិវឌ្ឍន៍មួយខ្ពស់ជាងមុន ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងតាមរយៈ ការកើនឡើងជាលំដាប់នៃសមាមាត្រវិស័យ ឧស្សាហកម្ម និងសេវាកម្ម ធៀបនឹងកសិកម្ម នៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធនៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (ផសស) ។ ជាក់ស្តែង ទោះជាផលិតភាពនៃវិស័យកសិកម្មបាន និង បន្តកើនឡើង តែកំណើននៃវិស័យឧស្សាហកម្ម និងសេវាកម្ម បានកើនឡើងលឿនជាងពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ដែលធ្វើអោយការរួមចំណែកនៃវិស័យកសិកម្ម ថយចុះនៅឆ្នាំ ២០០៨ មកនៅត្រឹមប្រមាណ ២៧% ហើយវិស័យឧស្សាហកម្មឡើងដល់ប្រមាណ ២៨% និង វិស័យសេវាកម្មឡើងដល់ ៤០% ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ វិស័យកសិកម្មនៅតែជាមូលដ្ឋានសំខាន់ និងមានសក្តានុពលខ្ពស់ក្នុងការជំរុញ និង ពង្រីកកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ជាពិសេស នៅក្នុងបរិការណ៍ដែល វិស័យឧស្សាហកម្ម និងសេវាកម្ម បាន និង កំពុងរងឥទ្ធិពលនៃវិបត្តិកលិយុតហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ និងនៃនិរន្តរភាព

សេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ។ ប្រការនេះ កាន់តែបញ្ជាក់អោយឃើញថា ការបង្កើនទិន្នផល និងផលិតភាពកសិកម្ម ការធ្វើពិពិធការរូបនីយកម្មមូលដ្ឋាននៃកំណើនវិស័យកសិកម្ម និង ការជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍កសិ-ឧស្សាហកម្ម ព្រមទាំងសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម រួមទាំងការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជនបទ នៅតែជាយុទ្ធសាស្ត្រ ជំនុំខាន់ និងចាំបាច់ ដើម្បីបង្កើនតម្លៃបន្ថែមលើផលិតផលកសិកម្ម និង ស្រូបយកពលកម្ម ដែលចេះតែ កើនឡើងពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ជាពិសេស ពលកម្មដែលត្រូវផ្ទេរចេញពីវិស័យកសិកម្ម និងដើម្បីពង្រីកមូលដ្ឋាន កំណើន រក្សាចីរភាព និងសមធម៌នៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ក្នុងគោលដៅកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ របស់ប្រជាជន ស្របតាមគោលនយោបាយ **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី២** ក៏ដូចជា **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ អភិវឌ្ឍន៍ជាតិ** ។

៥- ឆ្នាំ ២០០៨ កន្លងទៅនេះ តាមការគណនាបឋមរបស់វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចអាចនឹង សម្រេចបានប្រមាណ ៦,៨% ទោះជាត្រូវរងនូវឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានពីខាងក្រៅតាំងពីចុងឆ្នាំ ២០០៧ រហូតមក ដូចជាកត្តាអតិផរណាខ្ពស់ ការចាប់ផ្តើមចុះនូវការនាំចេញសំលៀកបំពាក់ និងចំនួនភ្ញៀវទេសចរ ព្រមទាំងការ ធ្លាក់ចុះនៃទីផ្សារអចលនទ្រព្យ ដោយសារវិបត្តិកំលុងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ និងនិរន្តរភាពសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ដែលចាប់ផ្តើមពីសហរដ្ឋអាមេរិកក៏ដោយ ។ លទ្ធផលនេះ បានមកដោយសារវិស័យកសិកម្មបានកើនឡើង ប្រមាណ ៥,៤% លើកំណើន ៥% នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ វិស័យឧស្សាហកម្មបានកើនឡើងប្រមាណ ៦,៥% លើកំណើន ៨,៤% នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ (ដែលក្នុងនោះ ផលិតផលវាយនភ័ណ្ឌបានកើនឡើងត្រឹមប្រមាណ ៦,៥% លើកំណើន ១០% នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ហើយផលិតផលសំណង់បានកើនឡើងត្រឹមប្រមាណ ៦,៥% លើកំណើន ៦,៧% នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧) ហើយវិស័យសេវាកម្មបានកើនឡើងប្រមាណ ៨% លើកំណើន ១០% នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ (ដែលក្នុងនោះ អាជីវកម្មទេសចរណ៍ បានកើនឡើងប្រមាណ ៨% លើកំណើន ១០% នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧) ។

៦- តាមការព្យាករណ៍ដោយមានលក្ខណៈប្រុងប្រយ័ត្ន កំណើនសេដ្ឋកិច្ចនៅឆ្នាំ ២០០៩ នេះ អាចនឹងសម្រេចបានត្រឹមប្រមាណពី ១% ទៅ ២% ធៀបទៅនឹងការព្យាករណ៍ ៦,៥% នៅក្នុងការ រៀបចំច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០០៩ ។ ទោះជាត្រូវទទួលឥទ្ធិពលពីខាងក្រៅ ដូចជាការធ្លាក់ ចុះនៃសេដ្ឋកិច្ចអាមេរិក និងការប្រឈមនឹងការប្រកួតប្រជែងលើទីផ្សារវាយនភ័ណ្ឌ ពីប្រទេសវៀតណាម និងចិនក៏ដោយ ក៏កំណើននៃតម្រូវការក្នុងស្រុក និងលំហូរចូលនៃមូលធនពីក្រៅប្រទេសនឹងនៅតែបន្ត កើនឡើងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់រក្សាកំណើនមិនអោយធ្លាក់ចុះក្រោមសូន្យដែរ ។ ជាពិសេស វិស័យកសិកម្មនឹង នៅតែកើនឡើងប្រមាណ ៤,៥% វិស័យឧស្សាហកម្មនឹងធ្លាក់ចុះប្រមាណពី ២% ទៅ ៣% ពិសេសដោយសារ ការធ្លាក់ចុះនៃផលិតផលវាយនភ័ណ្ឌ និងផលិតផលសំណង់ដែលអាចធ្លាក់ដល់ប្រមាណពី ៥% ទៅ ១០% និងវិស័យសេវាកម្មនឹងអាចកើនឡើងត្រឹមប្រមាណ ១% ដោយសារអាជីវកម្មទេសចរណ៍អាចនឹងធ្លាក់ចុះ ប្រមាណ ៥% ។



៧- អតិផរណានៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ បានកើនឡើងរហូតដល់ ១២,៥% (តាមឆ្នាំគោល ២០០៦) ដោយសារកត្តាឥទ្ធិពលពីខាងក្រៅនិងកត្តាកំណើនតម្រូវការក្នុងស្រុក ក៏បានរួមចំណែកក្នុងការធ្វើអោយថ្លៃទំនិញមួយចំនួនឡើងថ្លៃដែរ ជាពិសេស ម្ហូបអាហារ និងសំភារៈប្រើប្រាស់ ដោយសារចំណូលរបស់ប្រជាជនបានកើនឡើង និងកំណើនទេសចរណ៍ ។ តាមការព្យាករណ៍ អតិផរណា ជាមធ្យមនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៩ នឹងធ្លាក់មកនៅត្រឹមរង្វង់ប្រមាណ ៤% (តាមឆ្នាំគោល២០០៦) និងនៅឆ្នាំ ២០១០ ខាងមុខអាចនឹងស្ថិតនៅក្នុងរង្វង់ប្រមាណ ៥% ដោយសារសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកបានក្រឡាប់ចាក់ ១៨០ អង្សារ គឺពីអតិផរណាខ្ពស់ ថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈខ្ពស់ និងថ្លៃស្បៀងអាហារខ្ពស់ នៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ២០០៨ មករកបដិផរណា គឺការធ្លាក់ចុះនៃថ្លៃស្បៀងអាហារ និងថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈ និងដោយសារកត្តាក្នុងស្រុកដែលរងឥទ្ធិពលពីវិបត្តិទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ និងសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ដូចជា ការធ្លាក់ចុះនូវចំណូលរបស់ប្រជាជន និងចំនួនភ្ញៀវទេសចរ ព្រមទាំងការធ្លាក់ចុះនៃទីផ្សារអចលនទ្រព្យ ។

៨- ផ្ទុយតាមការវាយតម្លៃ និងព្យាករណ៍របស់សហគមន៍អន្តរជាតិ ទោះជាឆ្នាំ ២០០៩ នេះ សេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកពោរពេញដោយភាពទុក្ខដ្ឋិនិយមយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ប្រទេសភាគច្រើនសង្ឃឹមថា សេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកនឹងងើបឡើងវិញនៅក្នុងឆ្នាំ ២០១០ ខាងមុខនេះ ជាពិសេស បណ្តាប្រទេសនៅអាស៊ី ។ ការវាយតម្លៃ និងសេចក្តីសង្ឃឹមនេះ គឺដោយផ្អែកលើកិច្ចសហការរវាងបណ្តាប្រទេសនៅគ្រប់តំបន់ ដើម្បីជំរុញគោលនយោបាយពង្រីកចំណាយលើវិស័យសាធារណៈ ពិសេសវិស័យមានផលិតកម្មខ្ពស់ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងចំណាយលើការការពារសុវត្ថិភាពសង្គម ព្រមទាំងការជួយស្រោចស្រង់វិស័យឯកជន ។ ដោយឈរលើមូលដ្ឋានខាងលើនេះ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានព្យាករណ៍សំរាប់ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០១០ គឺស្ថិតក្នុងរង្វង់ ៣% ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ស្ថិតក្នុងបរិការណ៍ប្រកបដោយភាពមិនច្បាស់លាស់ខ្ពស់បែបនេះ រាជរដ្ឋាភិបាល នឹងបន្តពង្រឹងការតាមដាន និង គ្រប់គ្រងសភាពការណ៍យ៉ាងម៉ត់ចត់ និងជាប្រចាំ ព្រមទាំងបន្តជំរុញការអនុវត្ត ប្រកបដោយភាពទន់ភ្លន់ និងដាក់ចេញនូវវិធានការថ្មីៗ ទៀតទៅតាមការវិវត្តនៃស្ថានភាពជាក់ស្តែង ។ រាជរដ្ឋាភិបាលនៅតែប្រកាន់មហិច្ឆិតាខ្ពស់ក្នុងការសំរេចឱ្យបាននូវគោលដៅកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រមាណ ៧% និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រឱ្យបានជាង ១% ក្នុងមួយឆ្នាំ។ ស្របតាមគោលដៅនយោបាយនៃ **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដ៍ធារកំណត់** ។

**ខ. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ**

៩- ទោះជាឆ្នាំ ២០០៩ នេះ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចអាចនឹងសម្រេចបាន (១-២%) ទាបជាងគោលដៅ ៦,៥% ពេលរៀបចំច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០០៩ ក៏ដោយ ក៏យើងសង្ឃឹមថានឹងមិនមានឥទ្ធិពលធ្ងន់ធ្ងរមកលើស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈដែរ ពិសេស លើការអនុវត្តថវិកា ។ ការអនុវត្តគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវ និងប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ គួបផ្សំជាមួយនឹងការជំរុញការកែលម្អ និងការពង្រឹងការប្រមូល និងគ្រប់គ្រងចំណូល និងការកែលម្អ និងពង្រឹងការអនុវត្ត និង ការគ្រប់គ្រងចំណាយ ក្រោមកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ព្រមទាំង

ការធ្វើអាទិភាពចំណាយឡើងវិញសមស្រប នោះនឹងអាចធ្វើអោយការអនុវត្តថវិកាឆ្នាំ ២០០៩ សម្រេចបានតាមគោលដៅនៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ។ តាមការព្យាករណ៍ចំណូល សរុបនឹងអាចកើនឡើងប្រមាណ ០,២% ធៀបនឹងការអនុវត្តក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ គឺចំណូលក្នុងស្រុកសរុបនឹងសម្រេចបាន ១១,៩៨% នៃផលស ដែលក្នុងនោះចំណូលសារពើពន្ធនឹងសម្រេចបាន ១០,០៥% នៃផលស (ក្នុងនោះ ចំណូលគយ និងរដ្ឋាករស្មើនឹង ៥,៣០% និងចំណូលពន្ធដារស្មើនឹង ៣,៧៥%) ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ នឹងសម្រេចបាន ១,៩៣% នៃផលស ។ ចំណាយសរុបអាចនឹងកើនដល់ ១៧,៧៨% នៃផលស គឺកើនឡើងប្រមាណ ៣៤,៥% ធៀបនឹងការអនុវត្តឆ្នាំ ២០០៨ ដែលក្នុងនោះ ចំណាយចរន្តនឹងកើនដល់ប្រមាណ ១០,៦៩% នៃផលស គឺកើនឡើង ៤៤,២% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៨ និងចំណាយមូលធនអាចនឹងកើនដល់ប្រមាណ ៧,០៩% នៃផលស គឺកើនឡើងប្រមាណ ២២,១% ធៀបនឹងការអនុវត្តក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។ ការអនុវត្តចំណូល និងចំណាយនេះ អាចនឹងធ្វើអោយមានអតិរេកចរន្តប្រមាណ ១,២% នៃផលស និងឱនភាពថវិកាសរុបប្រមាណ ៥,៨% នៃផលស ។

១០- ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃ **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និង យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដ៏ឆ្លាតវៃ ២** របស់រាជរដ្ឋាភិបាល គួបផ្សំនឹងគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ថវិកាឆ្នាំ ២០១០ មានគោលដៅសំខាន់ៗដូចតទៅ :

- ការជំរុញការអនុវត្ត **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដ៏ឆ្លាតវៃ ២ លើញឹកញាប់ ការងារសមធម៌ និង ប្រសិទ្ធភាព** និងធានាការបន្តអនុវត្ត **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ** សំដៅសម្រេចគោលដៅនៃការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន ។

- ធានាការបន្តអនុវត្តកម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈវិកិល ៣ ឆ្នាំ ២០១០-២០១២ ។
- ធានាការអនុវត្តគោលនយោបាយអាទិភាពតាមវិស័យ ដែលស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃ **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ** ដូចជា:

- ការបន្តផ្តល់អាទិភាពដល់ការបង្កើន និងលើកកម្ពស់សេវាសាធារណៈនៅក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច ជាពិសេស វិស័យអប់រំ និងសុខាភិបាល
- ការបន្តផ្តល់អាទិភាពដល់ការបង្កើន និង លើកកម្ពស់សកម្មភាពដែលបំរើអោយវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេស វិស័យកសិកម្ម ធារាសាស្ត្រ ការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និងការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ។

- ធានាការបន្តអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ និង អភិវឌ្ឍន៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស កម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ កម្មវិធីកំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធច្បាប់ និងតុលាការ កម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិ កម្មវិធីកែទម្រង់កងទ័ព កម្មវិធីកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកកងទ័ព និងការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចល្អរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

១១- ដើម្បីធានាអោយបាននូវការអនុវត្តទៅតាមគោលដៅខាងលើនេះ និងដោយផ្អែកលើស្ថានភាព ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលបានគូសបញ្ជាក់ខាងលើ ថវិកាឆ្នាំ ២០១០ ត្រូវត្រួតពិនិត្យ និងរៀបចំឡើងលើមូលដ្ឋានយុទ្ធសាស្ត្រ និងវិធានការដូចខាងក្រោម ៖

- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងចំណូល និងជំរុញការប្រមូលចំណូល ជាពិសេស ការអនុវត្តអោយបាន សម្រេចទៅតាមផែនការសកម្មភាព និង គោលដៅនៃស្ថានភាពនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រង ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដើម្បីធានាសម្រេចអោយបាននូវកម្រិតចំណូលក្នុងស្រុកសរុបប្រមាណ ១២,៦% នៃ ផលស គឺមានកំណើន ០,៦% នៃផលស ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៩ ដែលក្នុងនោះ ចំណូលសារពើពន្ធ ត្រូវសម្រេចអោយបាន ១០,៦% នៃផលស គឺមានកំណើន ០,៥% នៃផលស ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៩ ចំណូលមិន មែនសារពើពន្ធត្រូវសម្រេចអោយបាន ១,៩% នៃផលស ប្រហាក់ប្រហែលនឹងឆ្នាំ ២០០៩ ។

- បន្តពង្រឹងការរៀបចំថវិកា អោយកាន់តែមានភាពច្បាស់លាស់ និងសុក្រឹតភាព តាមរយៈ ការបន្ត ជំរុញការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ការរៀបចំគោលនយោបាយចំណូល និងក្របខ័ណ្ឌចំណាយរយៈ ពេលមធ្យមអោយបានច្បាស់លាស់ និងសុក្រឹត ការធ្វើសមាហរណកម្មថវិកា និងការបន្តកែលម្អការអនុវត្ត ថវិកាតាមកម្មវិធី ។

- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងចំណាយ ជាពិសេស បន្តពង្រឹង និងជំរុញការកែលម្អការអនុវត្ត ថវិកា តាមរយៈការបន្តកាត់បន្ថយនីតិវិធីចំណាយ ការបន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ ការបន្តពង្រឹងការអនុវត្ត កម្មវិធីចំណូល-ចំណាយប្រចាំត្រីមាស ការបន្តត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តថវិកាប្រចាំត្រីមាស និងពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ការបន្តពង្រឹងការអនុវត្តវិសហមជ្ឈការលទ្ធកម្មសាធារណៈ និងការបន្តពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងដើម្បីបន្ត ពង្រឹង **ភាពជឿទុកចិត្តបាននៃថវិកា** ដែលសម្រេចបាននៅក្នុង ដំណាក់កាលទី ១ ដែលនឹងនៅតែជាមូលដ្ឋាន ដ៏សំខាន់ និងចាំបាច់សម្រាប់ការឈានទៅដំណាក់កាលទី២ **គឺការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃគណនេយ្យភាព ហិរញ្ញវត្ថុ** និង បណ្តាដំណាក់កាលបន្តបន្ទាប់ទៀត ។

- បន្តពង្រឹង និងបង្កើនការអនុវត្តប្លង់គណនេយ្យថ្មី និងចំណាត់ថ្នាក់សេដ្ឋកិច្ចនៃមាតិកាថវិកាថ្មី ប្រព័ន្ធកត់ត្រា និងរបាយការណ៍គណនេយ្យ និងហិរញ្ញវត្ថុ អោយកាន់តែសុក្រឹត ព្រមទាំង ការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និង ជាពិសេស ឈានទៅកំណត់ និងដាក់អោយអនុវត្តនូវចំណាត់ថ្នាក់មុខងារ អង្គភាពថវិកា បរិបទ និង នីតិវិធីអនុវត្តថវិកាថ្មី ដើម្បីឈានទៅអនុវត្តការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុដោយប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា ដែលជា សកម្មភាពការងារដ៏ចម្បងសម្រាប់សម្រេចជំហានទី ២ គឺ **ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃគណនេយ្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ** នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃកម្មវិធី កែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ។

- បន្តការត្រួតពិនិត្យចំណាយចរន្ត ជាពិសេស ការបន្តសន្សំវិបាកលើមុខសញ្ញាចំណាយ អគ្គិសនី ទូរស័ព្ទ ប្រេងឥន្ធនៈ ដើម្បីរក្សាចំណាយសរុបអោយស្ថិតនៅក្នុងកម្រិត ១៧,៧% នៃផលស គឺកើនឡើង ប្រមាណ ០,១% នៃផលស ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៩ ដែលក្នុងនោះ ចំណាយចរន្តនឹងត្រូវបានរក្សាអោយនៅត្រឹម ប្រមាណ ១០,៦% និងចំណាយមូលធននឹងត្រូវបានរក្សានៅត្រឹមប្រមាណ ៧,១% នៃផលស ក្នុងទិសដៅរក្សា អតិបរមាចរន្តក្នុងរង្វង់ ១,៩% នៃផលស និងនិរន្តរភាពថវិកាសរុប ក្នុងរង្វង់ ៥% នៃផលស ដោយមិនគិត ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង និងប្រមាណ ៣% នៃផលស ដោយគិតទាំងហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង ។

- បន្តផ្តល់អាទិភាព និងជំរុញការអនុវត្តថវិកាតាមកម្មវិធី និងការរៀបចំគ្របដណ្តប់ណាយ រយៈពេលមធ្យម ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពថវិកា និង ការផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោលនយោបាយអាទិភាព របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស បន្តពិនិត្យលទ្ធភាពដើម្បីពង្រីកការសាកល្បងការអនុវត្ត ថវិកាតាមកម្មវិធី តាមរយៈការបង្កើនទំហំថវិកាតាមកម្មវិធី និង ពង្រីកការអនុវត្តទៅក្រសួងផ្សេងទៀតក្រៅពីក្រសួង ៨ ដែលបាន និងកំពុងអនុវត្តនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៩ នេះ (ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ក្រសួងយុត្តិធម៌ ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ក្រសួងកិច្ចការនារី និងក្រសួងការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ) ។

- បន្តផ្តល់អាទិភាពលើកិច្ចការវិនិយោគសាធារណៈ ជាពិសេស លើវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត រួមមានផ្លូវ ស្ពាន ប្រព័ន្ធស្រោចស្រព និងការវិនិយោគលើការលើកកម្ពស់ផលិតភាពកសិកម្ម និង កសិ- ឧស្សាហកម្ម ។

**III. សេចក្តីណែនាំអំពីការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា**

១២- ដោយផ្អែកលើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ ២០០៩-២០១១ របស់ខ្លួន និង គ្របដណ្តប់ ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈខាងលើ ក្រសួង-ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត នីមួយៗ ត្រូវត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ និងវាយតម្លៃលើការអនុវត្តកន្លងមក ដើម្បីតែសម្រួល និងរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ថវិកាឆ្នាំ ២០១០-២០១២ ទៅតាមតម្រូវការជូនដំណឹងសាធារណៈនេះ ។ តម្រូវការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ២០១០-២០១២ ដែលត្រូវបញ្ជូនមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ នេះរួមមាន ៥ ផ្នែកគឺ:

**ផ្នែកទី ១: មុខងារ និងភារកិច្ច** គឺជាតារាងបញ្ជាក់អំពីមុខងារ ភារកិច្ច និង ការទទួលខុសត្រូវ រួមរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ដែលបានកំណត់ និងប្រគល់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ។

**ផ្នែកទី ២: ទិសដៅគោលនយោបាយ** គឺជាទិសដៅគោលនយោបាយរយៈពេលមធ្យម (ពី ៣ ទៅ ៥ ឆ្នាំ) ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយក្រសួង-ស្ថាប័ន ដើម្បីអនុវត្តមុខងារ និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ដែលរាជរដ្ឋាភិបាល បានប្រគល់ជូន ជាពិសេស ដើម្បីរួមចំណែកអនុវត្ត **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និង យុទ្ធសាស្ត្រ ចតុកោណដំណាក់កាលទី ២** ដើម្បី កំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព ក្នុងគោលដៅកាត់បន្ថយ ភាពក្រីក្រ និងលើកតម្លៃកំរិតជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ។

**ផ្នែកទី ៣: កម្មវិធី ឬ យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព និង តម្រូវការធនធាន** គឺជាកម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រ អាទិភាព ដែលកំណត់ដោយក្រសួង-ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ដើម្បីអនុវត្ត និងសំរេច អោយបាននូវទិសដៅ គោលនយោបាយរយៈពេលមធ្យមដែលបានកំណត់នៅក្នុងផ្នែកទី ២ ខាងលើ ។ ការកំណត់កម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រ អាទិភាពនេះ ត្រូវតែមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ តម្រូវមានទាំង កម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពសម្រាប់ថវិកា ជាតិ និងថវិកាផ្តល់ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ។ កម្មវិធី ឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗ ត្រូវតែមានតម្រូវការធនធាន អោយបានច្បាស់លាស់ទៅតាមឆ្នាំ ប្រភេទចំណាយ និងប្រភពធនធាន ដូចក្នុងតារាងទី ៣.១ និង៣.២ នៃតម្រូវការយុទ្ធសាស្ត្រ ថវិកាដែលភ្ជាប់ជាមួយសាធារណៈនេះ ។



**ផ្នែកទី ៤: ការកំណត់ស្ថិតិស្ថានភាព និងគោលដៅស្ថិតិស្ថានភាព** គឺជាការកំណត់ស្ថិតិស្ថានភាព និងគោលដៅសម្រាប់វាស់វែងលទ្ធផលសម្រេចបានពីការអនុវត្តកម្មវិធី ឬ យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនីមួយៗ ដែលក្រសួង-ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត បានកំណត់ ដើម្បីវាស់វែងបាននូវគោលដៅនៃ ទិសដៅគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ដែលនឹងរួមចំណែកក្នុងការអនុវត្ត **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដ៏ណាស់ការបទី ២** របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ស្ថិតិស្ថានភាពនីមួយៗ ត្រូវមានការពន្យល់ពីមូលហេតុដែលត្រូវបានជ្រើសរើស បញ្ជាក់អំពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន កំណត់គោលដៅនៃលទ្ធផលក្នុងឆ្នាំនីមួយៗ និងកំណត់គោលដៅនៃលទ្ធផលចុងក្រោយ ដូចក្នុងតារាងទី ៤.១ នៃគំរូផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាដែលបានភ្ជាប់មកជាមួយសារាចរណែនាំនេះ ។

**ផ្នែកទី ៥: ការគ្រោង និង ព្យាករណ៍ថវិកា** គឺជាការគ្រោង និងព្យាករណ៍ថវិកាសម្រាប់ រយៈពេល ៣ ឆ្នាំ (២០១០-២០១២) របស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញរាជធានី-ខេត្ត ដែលមាន ការកិច្ចប្រមូលថវិកាដោយផ្អែកលើក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ខាងលើ ព្រមទាំងលទ្ធផល និងបទពិសោធន៍ក្នុងការអនុវត្តនៃបណ្តាញកន្លងមក រួមទាំងគោលនយោបាយ និងវិធានការថ្មី ដែលគ្រោងនឹងដាក់អោយអនុវត្ត ។ ការគ្រោង និងព្យាករណ៍ថវិកានេះ ត្រូវគិតបញ្ចូលគ្រប់ប្រភេទនៃថវិកាទាំងអស់រួមទាំងថវិកាដែលបានមកពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់ អនុវត្តគម្រោងនៅក្នុងក្រសួង-ស្ថាប័ន ផងដែរ ។

១៣- ទទួលបានសារាចរណែនាំនេះ ក្រសួង-ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ទាំងអស់ត្រូវអនុវត្តដោយមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។ ក្នុងករណី ក្រសួង-ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញ រាជធានី ខេត្ត មានចំណុចណាមួយមិនច្បាស់លាស់ខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ត្រូវទាក់ទងជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកា) ដើម្បីរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាដោយបានទាន់ពេលវេលាតាមកាលកំណត់ ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៤ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩

**កន្លែងទទួល**

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រឹត្យសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- " ដើម្បីជូនគ្រោង "**
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- រាជកិច្ច "ដើម្បីចុះផ្សាយ"
- គ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន
- គ្រប់អភិបាលរាជធានី-ខេត្ត
- គ្រប់មន្ទីរជំនាញរាជធានី-ខេត្ត
- " ដើម្បីមុខការ "**
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ



សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន